

Liverpool:
Európa Kulturális Fővárosa
2008-ban

Liverpool: világ a városban

Egyetlen városban mutatnák meg a világot a Liverpool 08 – Európa Kulturális Fővárosa 2008 programsorozat szervezői. A kezdeti nehézségek ellenére gazdag kulturális programcsomagot bemutató kulturális főváros vezetése gazdasági fellendülést is vár a kulturális beruházásoktól.

2008-ban a brit Liverpool és a norvég Stavanger viselheti az Európa Kulturális Fővárosa címet. Az egyszeri, különleges lehetőséget a két város egyaránt rendkívül komolyan veszi – a sokszínű programok mellett igyekeznek a kulturális élet felélénkítéséhez szükséges körülményeket hosszú távon is megteremteni.

A kezdetek

2004. május 27-én az Európai Unió Tanácsa – a Bizottság javaslata alapján – 2004/659/EK számú határozatában hirdette ki, hogy Nagy-Britanniából Liverpoolt választották a „Kultúra Európai Fővárosa 2008” címre. (Erre az évre Norvégia is jelölhetett várost – az ottani győztest, Stavangert egy másik összefoglalónkban mutatjuk be). A kelet-angliai nagyváros **11 másik pályázót**, egyebek között a biztos befutónak tartott Newcastle-Gatesheadet és az ugyancsak favorizált Birminghamet **előzte meg** a címért folytatott versenyben. Széles körben elterjedt vélemény, hogy **azért Liverpool nyert, mert itt volt a legerősebb a közösség és a fiatalok a részvétele a pályázatban**. Mindenesetre az elnéptelenedő, magas munkanélküliséggel küzdő város e győzelem segítségével talán enyhíthet komoly szociális és gazdasági nehézségein.

A koncepció

A programsorozat jelmondata – **The World in One City (A világ egyetlen városban)** – tükrözi a szervezők azon törekvését, hogy **egyszerre mutassák be Liverpool gazdag kulturális örökségét, modern kultúrájának színességét és szoros kötődését** Európa, illetve a világ más tájaihoz. E vezérfonalat **három altémán keresztül** gombolyítják tovább. A „**Tegnap**” a város 800 éves történetének felvillantására épít, amelyet iskolai projektektől kezdve televíziós dokumentumfilmekben keresztül új kiállításokig több formában is feldolgoznak. A „**Ma**” elsősorban a liverpooli emberek, vállalkozások, szervezetek aktuális „kulturális egészségi állapotára” koncentrálnak. A „**Holnap**” pedig egyfajta víziót fest a jövő városi kultúrájáról.

Annak érdekében, hogy **minél szélesebb rétegeket vonjanak be** a programba, különös **hangsúlyt kaptak a városban működő kisközösségek**. A Creative Communities (Kreatív Közösségek) művészeti program keretében sok kisebb összegű – 5000 fontig, azaz kb. 1,9-2 millió forintig terjedő – **pályázati támogatást nyerhetnek el helyi csoportok**. A Kreatív Közösségek programot a kormány is kiemelkedő kezdeményezésnek tekinti, amely azt példázza, **miként lehet a kultúrát és a kreativitást arra használni, hogy egy város új pályára álljon, újjászülessen**.

A szervezők várakozása szerint **a rendezvénysorozat legalább kétmillió látogatót vonz majd**, és 100 millió fonttal gyarapítja a város kasszáját.

Nehézségek

Voltak **időszakok**, amikor úgy tűnt, hogy az egész vállalkozást **kudarc fenyegeti**. **Viták** folytak például arról, hogy a projektet menedzselő társaságban, a Liverpool Culture Company-ban

milyen arányban legyenek a helyi, illetve a nem helyi szakemberek (2006 nyarán menesztették például a rendezvénysorozat művészeti tervezésének irányításával megbízott ausztrál énekest, Robyn Archert, miután a városvezetés arra a következtetésre jutott, hogy semmiféle értékelhető elképzelést nem tett le az asztalra, nemrég pedig a Liverpool Culture Company vezérigazgatója is távozott). Az is sok nézeteltérést okozott, hogy **kik legyenek az évad legfőbb haszonélvezői. Sokan úgy vélik, hogy a városi önkormányzat bürokráciája és politikai belharcai veszélyeztetik** a leginkább az Európa Kulturális Fővárosa év sikerét.

Finanszírozás

A Liverpool 08 rendezvénysorozat **110 millió angol font** (140 millió euró) pénzügyi keretből gazdálkodik, amely korántsem a teljes költségvetés: ehhez jönnek a szponzori támogatásokból befolyó pénzek és az építkezésekre (egyebek között számos új hotelre, a kikötő régi gyártelepeinek helyére megálmodott új városnegyed szórakoztató központjaira, a tízezer fő befogadására alkalmas Liverpool Arena konferencia és kulturális központra, vagy a John Moores Egyetemen létrejött új Művészeti és Design Akadémiára) fordított összegek.

A grandiózus **költségvetés miatt sok bírálat érte Liverpoolt**, hiszen a legóvatosabb becslések szerint is pusztán negyedennyit költött 2008 másik kulturális fővárosa, a norvég Stavanger. A kritikákat a szervezők **azzal hárítják**, hogy az Európa Kulturális Fővárosa **cím sok fejlesztés és építkezés esetében pusztán keretet ad az amúgy is tervezett változtatásoknak**. Stavanger és Liverpool helyzete véleményük szerint azért sem összehasonlítható, mert míg a norvég város alapvetően kedvező gazdasági mutatókkal rendelkezik, **Liverpoolnak égető szüksége van a turizmus fejlesztéséből és az azzal járó gazdasági fellendülésből származó bevételekre**.

Programok

A **2008. január 12-i nyitórendezvényen** – amely, 2008-ra utalva, helyi idő szerint 20 óra 8 perckor kezdődött – **600 előadó** mellett a város szülötte, a hajdani Beatles-tag Ringo Starr is koncertet adott. A nagyszabású tűzijátékkal végződött eseményen **közel ötvenezer ember vett részt**, de ami a szervezők számára még ennél is örömdetesebb: **a kulturális világ figyelme is egyértelműen Liverpoolra irányult**.

Az év folyamán **több mint 350 kulturális rendezvény várja a látogatókat**. Márciusban például a tánc uralta a várost, a Leap Festival keretében több neves társulat érkezett Liverpoolba. A Saint George's Hallban színpadi előadókat felvonultató Performance Arts Festival zajlott ugyanekkor. Május végén a Tate-ben Gustav Klimt-kiállítás nyílik, de zenei programokban sem lesz hiány a Liverpool Sound keretében. A szervezők szerint a **2008 májusa és júniusa kínálja a legizgalmasabb eseményeket**, ekkor rendezik többek között a rendkívül látványosnak ígérkező, ingyenes utcaszínház-fesztivált, számos alkotói fesztivált, ingyenes nemzetközi pop-rock fesztivált, illetve a Tate Liverpool jubileumi ünnepségét.

Az év rendezvényeiről vastag kötetnyi nyomtatott **programfüzet** készült, amely megrendelhető., de rendszeres tájékoztatást kaphatunk az ingyenesen kérhető **elektronikus hírlevélből** is.

Tervezett eseménynaptár – fontosabb programok

2008. április 18. - augusztus 10.: Walker Művészeti Galéria (Walker Art Gallery)

Kiállítás az első ipari forradalom idejének művészetéből – Van Gogh, Monet, Manet és Frith festészete

<http://www.thewalker.org.uk/>

2008 május: Writing on the Wall (Írás a falon) fesztivál – az írás, a sokszínűség, a történetmesélés ünnepe amatőröknek és profiknak

<http://www.writingonthewall.org.uk/>

2008. május 1-3.: Interkulturális város - konferencia

<http://www.interculturalcity.com/home.htm>

2008. május 20-26.: International Pop Overthrow Liverpool – ingyenes pop-és rockzenei koncertek, közel 200 nemzetközi fellépővel

<http://www.internationalpopoverthrow.com/schedule-Liverpool-2008.htm>

2008. május 28. - június 8.: Különös találkahelyek (Various venues) komédiafesztivál

<http://www.liverpoolcomedyfestival.co.uk/>

2008. május-augusztus: Kiállítás Gustav Klimt festményeiből, Tate Gallery Liverpool

<http://www.tate.org.uk/liverpool>

2008. június 1.: Liverpool Sound nemzetközi zenei fesztivál, többek között Paul McCartney részvételével

2008. június 12-14.: Magical Mysterious Regeneration Tour: Artists, Architecture and the future of the City – konferencia a városi területek újrahasznosításáról

<http://www.tate.org.uk/liverpool/eventseducation/symposia/13812.htm>

2008. július- november: Élet a Beatles után, Liverpool színes zenei kultúrájának ünnepe

<http://www.liverpoolmuseums.org.uk/wml>

Bővebb információ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

<http://www.kulturpont.hu/liverpool08>

Liverpool programsorozatának honlapja:

<http://www.liverpool08.com>